

KONYA KARAHÖYÜK KAZISI, 1961

Ord. Prof. Dr. Sedat ALP

Türk Tarih Kurumu ile Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih- Coğrafya Fakültesi Hitit Araştırmaları Enstitüsü ve Milli Eğitim Bakanlığı Eski Eserler ve Müzler Genel Müdürlüğü adına yapılmakta olan Konya Karahöyük Kazılarına 1961 yılında da 24.8.1961 - 22.10. 1961 tarihleri arasında devam edilmiştir. Başkanlığım altındaki **Kazı** heyetine, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Hititoloji Asistanı Yaşar Coşkun ile aynı bölüm öğrencilerinden Sargon Erdem, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi öğrencilerinden Nural Onat ile Eski Eserler ve Müzeler Umum Müdürlüğünden Fotoğrafçı Selahattin Öztartan ve Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinden müstahzır Osman Karakya katılmışlardır.

Büyükte, 1953 yılından beri kazılmakta olan C çukurunda VI. tabakanın 2. safhasıyla VII. tabaka kazılmıştır. 1960 yılında V. ve VI. tabakalarda tek renkli çark-sız seramik yanında bol miktarda meydana çıkarılan "Intermediate,, tipinde boyalı seramik, VI. tabakanın 2. safhası ile VII. tabakada da devam etmektedir. VII. tabaka mimari bakımından çok verimli olmuş ve Erken Bronz Çağı'na ait büyük bir binanın bir kısmı meydana çıkarılmıştır. Diğer kısımları henüz kazılmamış tabakalar altında kaldığından bu yapının ancak 8.75 X 1 r.00 ölçülerinde bir saha içindeki kısmı kazılabilmektedir. Bu sahada odalar ile binanın merkez kısmını teşkil etmesi muhtemel olan bir salon veya avlu ele geçmiştir. Meydana çıkarılan kerpiç duvar kalıntıları resmi bir binaya ait büyük bir yapı kompleksi ile karşı karşıya olduğumuz intibam uyandırmaktadır. Ocaklardan başka, sunak

yerleri, nişler, 105-115 cm. derinliğinde iki adet mahzen bulunmuştur. Büyük bir ocak ile bir sunak ve nişi ihtiva eden merkezi kısımda gri ve kırmızı renkte orta ve küçük boyda bir sıra gaga ağızlı libasyon kabı ele geçmiştir. Kırmızı renkteki gaga ağızlı kapların ekserisinin boyun ve göğüs kısımlarında i.ki sıra halinde siyah boya ile kadın göğüsleri tasvir edilmiştir. **Mimari** hususiyetlerden başka, bu gibi libasyon kaplarının mevcudiyeti, bu yapının bir ana tanrı mabedine ait olduğunu düşünmemize sebep olmaktadır. Bu tabakada bulunan gaga ağızlı kaplarla, Alacahöyük Kral Mezarlarında ele geçen ve Truva'da Erken Bronz Çağı'na ait gaga ağızlı kapları hatırlatanlar mevcuttur. Karahöyüğün VI. tabakasında, Truva'da en geç 111. tabakada bulunan sepet kulp tipinde ve birbirini kesmek suretiyle üstüste geçen iki kulplu bir kapak bulunmuştur. Bu buluntu karahöyüğün VI. tabakasının, en geç, Truva **111.** ile muasır olacağını göstermektedir. Mevcut diğer ip uçları da göz önünde tutulduğu takdirde, Karahöyüğün VII. tabakasında bulunan mabedin, Alacahöyük kral Mezarları ve Truva il. ile çağdaş olması icap edecektir.

Hüyükte, 1960 yılında kazılmasına başlanan O çukurunun kuzey-batısındaki çöp çukurunun araştırılmasına 1961 yılında da devam edilmiş ve bu kazı sahasındaki çalışmalar çok verimli olmuştur. Bu büyük çöp çukurunun hudutları henüz tamamen tesbit edilememiştir. Burada çeşitli seviyelerde iki silindir mührün orijinali ve Syro-Hitit üslubunda bir sıra yüksek kaliteli silindir mühür baskıları ile damga mühür baskıları ele geçmiştir. Daha ewelki senelerde bulu-

nan mührler ve baskıları ile birlikte bu eserler Syro-Hitit üslubun en mutena örneklerini vermiş bulunmaktadır. Karahö- yük mührleri üzerinde bu üslup nev'inin başlıca konuları işlenmiştir. Karahüyükte bu yıl ilk defa olarak aynı üsluba ait bir mührün iki ayrı baskısı üzerinde çivi yazılı bir kitabe bulunmuştur. Aynı çöp çukurunda, dde edilen en mühim eseri, vücut yapısı fevkalade zarif, çıplak ve kanatlı, kurşundan bir İştär idolu teşkil etmektedir. Bu eser, san'at bakımından aynı konuyu temsil eden eserlerin hepsinden üstündür ve Eski Anadolu san'atında mühim bir mevki işgal edecektir.

Hüyük dışında, güneyde, dolma topra- ğın altındaki terasta, P çukurunda, 1960 yı- lında başlanan kazıya devam edilmiş, me- zarlık sahasının güneyinde, 1. tabakada hiç tahribe uğramamış, zengin buluntulu evle-

rin temiz planları meydan çıkarılmıştır. Bu çukurda, geçen yıl kazılan I. tabakaya ait mezarların altında, yine mezarlara raslan- mışsa da imkanlarımız müsaade etmedğin- den bu mezarlar kazılamamıştır. 1960 yılın- da 1. tabakaya ait mezarlıkta meydana çıka- rılan ve üzerinde **iki** işaret bulunan fayans damga mührünün, Gordion'da Hitit Me- zarlığında bulunan mühür (M. Mellink, Hittite Cemetery at Gordion S. 42 pl. 23 m.n) ile Alişar'da tabaka dışında bulunan mühür (OİIP 29, 419fig. 479, c 600) ve A- cemhüyükten gelen mühür(Burhan Tezcan Belleter 88 S. 526 res. 23) ile aynı olduğu tesbit edilmiştir. Bu suretle Gordiondaki Eski Hitit Mezarlığının, Karahöyüğün I. tabakası ve onunla çağdaş olan Kültepe Kamın I b tabakası ile aynı devire ait olduğunu tesbit etmek mümkün olmuştur. 1961 yılında höyük üzerinde kazılan büyük çöp çukurunda, bir ağırlık üzerinde aynı mührün baskıları da ele geçmiştir.